

**Gipuzkoako
Foru Aldundia**
Diputación Foral
de Gipuzkoa

**KONTRATAZIO PUBLIKOARI APLIKATU BEHARREKO
JOKABIDE KODEA ETA ZUZENTASUN INSTITUZIONALEKO
ESPARRUA**

Donostia – San Sebastián, 2017ko irailak 5

KONTRATAZIO PUBLIKOARI APLIKATU BEHARREKO JOKABIDE KODEA ETA ZUZENTASUN INSTITUZIONALEKO ESPARRUA

ZIOEN AZALPENA

1.- Jardunbide txarrek, eraginkortasun ezak eta ustelkeriak erasotzen errazenetako jarduera dugu kontratazio publikoa, eta horren ondorioek badute zerikusirik herritarrek Administrazio publikoen gobernantzarekiko agertzen duten mesfidantzarekin. Horregatik aproposa dirudi, euskal Erakundeen jardun ona erakusten dutelako, azken Euskobarometroa¹ aipatzea, 2017ko maiatzekoa, euskal iritzi publikoari buruzko aldizkako ikerketa egiten duena, non argi ikusten den euskaldunek estatuan eta Euskal Herrian bizi dugun egoeren arteko ezberdintasuna, izan ere estatuko ekonomiarekiko ezkortasun egonkorreko testuinguru batean hobea da euskal ekonomiaren egoeraren bilakaerari buruzko pertzepzioa. Ekonomia Lankidetzak eta Garapenerako Erakundeak (ELGE) adierazi duenez, ongi kudeaturiko kontratazio publikoak, dakarren izugarritzko gastu kopuruagatik beragatik, garrantzi handiko eginkizuna bete ahal izango du eta bete beharko du sektore publikoaren eraginkortasunaren sustapenean eta herritarrengan konfiantza eragiten duen elementu gisa.

Beraz, baliabideak diseinatu behar ditugu herritarrek kontratazio publikoaren alorreko gastu publikoaren kudeaketa eraginkorrean konfiantza izan dezaten eta konfiantza hori sendotu dadin. Hemen, zintzotasunik eza eta ustelkeria arriskuak prebenitu eta hauteman ditzaketen tresnak ezagutzea da garrantzizkoa, geroago horiek saihesteko jarduketa endogenoak eta exogenoak nola zuzendu jakin dezagun.

2.- Horretarako, Gipuzkoako Foru Aldundiaren eta haren sektore publikoko Erakundearen Zuzentasun Sistema dugu funtsezko tresna, 2016ko martxoaren 1ean Gobernu Kontseiluaren erabakiz onartu zena. Horrek ELGEk ezarritako jarraibideak betetzen ditu eta, zuzentasunezko politika dela medio, Foru Administrazioaren azpiegitura etikoa sendotzeko asmoa dago baina "legea betetzera mugatu ordez, horren bidez aurrerapausoak eman beharko lirateke erakundearen zuzentasun esparrua eraikitzeko eta eraginkor bihurtzeko; baita kudeaketa publikoan jarduera egokiak aplikatu eta garatzeko ere, era horretan Administrazioaren errendimendua eta herritarrek jasotzen dituzten zerbitzuak hobetzeko".

Hasierako Erakundearen Zuzentasun Sistema horretatik abiatuz, geroago kode sail bat eransteko asmoa dago; horiek funtsezko elementuak izango dira eta, beren aldetik, Zuzentasun Esparruz hornituko dira. Eremu horretan kokatzen da oraingo kontratazio publikoaren alorreko Jokabide Kodea eta Zuzentasun Instituzionaleko Esparrua, Foru

¹ <http://www.ehu.eus/documents/1457190/1525260/Euskobarometroa+1705+euskera>

Administrazioak eta bere sektore publiko instituzionaleko entitateek bultzatuko dituzten kontratu prozesuei aplikatu beharrekoa.

3.- Europar Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014/24/EB Zuzentarauak, otsailaren 26koak, kontratazio publikoari buruzkoak, botere publikoak ahal diren bitarteko guztiak erabiltzera behartzen ditu interes gatazkak hautemateko eta horiek kontratazio publikoaren prozeduretan eragina izatea ekiditeko; era berean, behartzen du ezen, halakoak gertatzera, irtenbidea aurkitzeko neurri egokiak hartu behar dituztela lehia faltsutze mota guztiak ekiditeko eta eragile ekonomiko guztien tratu berdintasuna bermatzeko (16. eta 24. art.). Oinarri gisa, horrek eta kontratazio publikoari buruzko beste Zuzentaru batzuek kontratazio publikoaren printzipio gidariak jasotzen dituzte, funtsezkoak direnak kontratazio eraginkorra gauzatzeko, Kode honetan ere jaso eta garatzen direnak.

4.- Bereziki nabarmentzekoa da kontratazio publikoan zuzentasuna bermatzeko premia, baliabide publikoak entitate kontratatzailearen benetako premien arabera erabiliz eta interes publikoaren bermea ziurtatuz, baliabide publikoen eraginkortasuna ziurtatuz, kontratatzailearen benetako beharretara eta interes publikora egokitzen diren heinean, eta kontratuetakoa adjudikazioan objektibotasuna eta inpartzialtasuna bermatuz.

Zeren eta, benetan garrantzitsua eta oinarritzkoa dena, eta kontratazio espediente bat hasteari zentzua ematen diona, hain zuzen ere, erosketaren edo zerbitzuaren benetako premia egokiro zehaztea baita eta, ildo horretatik, benetan horren premia badagoen eta nolako inguruabarrak dauden egiaztatzeko sistema inplementatzea eta premia ebaluatzea: hori da aztertu beharreko lehenengo puntua diru publikoaren erabilera eraginkorra bermatzeko. Ez du ezertarako balio lehiarako eskubidearen ikuspuntutik edo gardentasunaren edo ingurumenarekiko errespetuaren ikuspuntutik kontratazio espediente guztiz garbi bat izateak, baldin eta horren premiarik ez badago, edo gutxienez horren tamaina egokia ez bada. Horrek premia faltsuak edo kontratatu diren lanak edo ondasunak baino gutxiago entregatzea hautemateko prozedurak dakartza berekin.

5.- Hori guztia gaurko testuingurua ahaztu gabe, zeinean ezagutza halako eran eboluzionatzen den non batzuetan Administrazio publikoak, gai zehatz baten egungo egoeraren berri izateko, hainbat aditurekin elkarlanean jardun beharrean aurkitzen diren. Merkatua, bere aldetik, azkarrago eboluzionatzen da, hori litekeena bada, eta era horretara elkarlan publiko-pribatuaren premia areagotzen da; kontratazioaren alorrean, lankidetzak horrek merkatuak eskain dezakeena ezagutzeko alde aurretik egin beharreko kontsultak ditu ardatz, eta hala, alderdi publikoaren (eskariaren) benetako premietarako egokiak izango diren agiriak idazteko, asebetetzeko gaitasunarekiko (eskaintza) errealistak izango direnak.

5.- Kontratazio Publikoaren alorreko Jokabide Kode eta Zuzentasun Esparru hau da zuzentasuna aldezteko eta nahi ez diren jardunbideak, hala nola interes gatazka, iruzurra edo ustelkeria, prebenitzeko planteatzen den baliabidea.

Baliabide honek bi alderdi ditu:

a) Endogenoa, jarduera eremu bat sortzeko bai foru kargu publikoentzat bai kontratu publiko baten edozein fasetan parte hartuko duten Foru Aldundiko langileentzat.

Kodeak interes gatazkak ekiditeko neurri zehatzak nabarmentzen ditu kontratu publikoen bizi zikloan planteatzen diren arrisku eremu guztietan, premia agertzen denetik (horren azterketa eta gorabeherak analizatu beharreko ezaugarri lehen puntua izanik baliabide publikoen erabilera okerra ekiditeko), era guztietako zehaztapen eta baldintzen diseinua, eskaintzen balorazioa, kontratua esleitzea, harik eta kontratua gauzatu arte. Kode honek ondokoak hartzen ditu oinarri: alde batetik, Foru Aldundiko kideen eta goi kargu publikoen eta Gipuzkoako Foru Administrazioako eta sektore publikoko entitateetako langile asimilatuen Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodean adierazitakoa eta, bestetik, Gipuzkoako Foru Enplegu Publikoaren Kode Etiko eta Kudeaketa Onekoan ezarritakoa. Eta hori guztia Nazio Batuen Etika Bulegoak interes gatazkaren definizioarekin bat etorririk (“Pertsona baten interes pribatuak —hala nola kanpoaldeko harreman profesionalak edo aktibo finantzario pertsonalak— bere funtzio ofizialak betetzearekin nahasten direnean edo nahasten direla uler daitekeenean gertatzen da interes pertsonaleko gatazka egoera”).

Horregatik, kontratazio alorreko Jokabide Kode honen balio erantsi handiena alderdi exogenoak dakar.

b) Exogenoa, lizitazio publikoetan lehiatzen diren enpresa eta entitateek eragindako arrisku posibilitateak mugatzeko.

Alderdi exogenoari dagokionez, kolusioa, iruzurra eta ustelkeria saihestu nahi dira, eta jardunbide zuzena sustatu enpresa eta entitate lizitatzailen aldetik. Hartarako lanabes nagusiak hauek dira: enpresek Administrazioako pertsonetikiko harremanetan gauzatu ditzaketen egintzetako bakoitzaren arrisku eremuak ezagutzea eta prebentzio jarduerak eta ondorioak zehaztea.

Izan ere, kontratuaren fase guztietan parte hartzaileek zuzentasun eta gardentasun premiarekin harturiko konpromiso etikoa eta kontratuzkoa agertzea da azken xedea.

6.- Hori guztia dela eta, alde batetik, Gipuzkoako Foru Aldundiaren eta haren sektore publikoko entitateen kontratazio publikoari aplikatu beharreko Jokabide Kodea eta Zuzentasun Instituzionaleko Esparrua onartu zen Foru Aldundiaren erabakiz. Horrek indar endogenoa ekarriko du, bete beharrekoa izango baita Gipuzkoako Foru Aldundiaren zerbitzuan ari diren eta kontratazio publikoarekin zerikusia duten zereginak gauzatzen dituzten langileentzat.

Bestalde, enpresa lizitatzailerak eta kontratuaren esleipendunek kontratazio publikoaren alorreko Jokabide Kode eta Zuzentasun Instituzionaleko Esparru honen mende jartzeko duten obligazioa sartzen da kontratu berezi bakoitzari dagozkien eskubideak eta betebeharrak zehazten dituzten baldintza agirietan. Era berean, eranskin gisa Jokabide Kodea dokumentua erantsiko zaie baldintzei, enpresek eta entitateek ezagut dezaten, eta kontratua gauzatzeko baldintza bat izango da, Kodea betetzera eta Esparruan jasotako jokabideak behartzera behartuko baitu segurtasun juridikoa indartzeko eta neurriaren garrantzia azpimarratzeko

I. ERANSKINA: KONTRATAZIO PUBLIKOARI APLIKATU BEHARREKO JOKABIDE KODEA ETA ZUZENTASUN INSTITUZIONALEKO ESPARRUA

I.- KONTRATAZIO PUBLIKOAREN ALORREKO JOKABIDE KODEAREN HELBURUA, IZAERA, APLIKAZIO EREMUA ETA IRIZPIDE OROKORRAK

1.- Helburua

1.1.- Kode honek kontratazio publikoaren alorreko jardueretan jarraitu beharreko balio etikoak eta jokabide arauak ezartzen ditu, baita kudeaketa onaren eta jarduera arau profesionalen printzipioak ere, hala kargu publikoentzat eta foru langile publikoentzat beren eginkizunak betetzearekin zerikusia duten lanbide jarduera guztietan, nola kontratazio prozeduretan parte hartuko duten enpresa eta entitate lizitatzailleentzat.

1.2.- Balio, printzipio eta arau horiek betetze arduratsua dela bide, foru kargu publikoek eta langile publikoek, baita enpresa eta entitate lizitatzailleek eta esleipendunek ere, Foru Administrazioaren eta haren sektore publiko instituzionaleko entitateen azpiegitura etikoa sendotzen laguntzen dute era aktiboan, zerbitzu publikoaren ideia eta bokazioa garatzen dituztela eta, era horretara, Gipuzkoako herritarrek administrazioaren, funtzio publikoaren eta erakundearen beraren edo haren parte diren entitateen zuzentasunean duten konfiantza sendotzen dutela.

Kontratazio publikoan zuzentasuna sendotzeak, gainera, kontratazio premia errealak egokiro zehaztea dakar, eta hori herritarren arazoak konpontzeko beharrezko urratsa dugu, baita, ondorioz, konfiantza sortzailea den elementua ere.

1.3.- Kontratazioaren alorrean Kodeak lanbide orientaziorako gida izan behar du foru langile publikoentzat Gipuzkoako gizartearen zerbitzuari dagokionez, horien eginkizunak betetzerakoan profesionaltasuna eta inpartzialtasuna sendotzeko premia ezartzen baitu.

1.4.- Orobat, enpresa eta entitate lizitatzailleek eta kontratuaren esleipendunek errespetatu beharreko betebeharrak zehazten ditu, kontratazio prozesuaren zuzentasunaren onerako eta gizartean gardentasunaren kultura sustatzeko, eta horren bidez prebentzio kultura bat (arriku esparruak) garatuko da,

kontratazio publikoaren prozesua gardentasun handiagoz hornituko da eta kontratazio publikoan lehia handiagoa sustatuko da.

1.5.- Kode hau Gipuzkoako Foru Aldundiaren eta haren sektore publiko instituzionaleko Zuzentasun Instituzionaleko Sistemaren kokatzen da, eta horren elementu nagusietako bat da.

2.- Izaera

2.1.- Kode honek prebentzio eta orientazio izaera du kontratazio publikoaren alorrean zuzendaritza edo lanbide jarduerak gauzatzen dituzten foru kargu publikoen eta langile publikoen jardunbideari dagokionez, eta alor horretan Foru Administrazioaren eta haren sektore publiko instituzionaleko entitateen kultura etikoa hobetzea du helburu bakarra.

2.2.- Gipuzkoako Foru Aldundiaren Zuzentasun Instituzionaleko Sistemaren garapenean burutu da, eta kontratazioaren printzipio gidariak indartu nahi ditu, bereziki ondoko hauek: tratu berdintasuna, gardentasuna, eraginkortasuna eta zuzentasuna.

2.3- Foru erakundeen azpiegitura etikoak funtsean prebentzio eta hobekuntza izaera duela kontuan izanik, Kode honen izaerak berezko orientazioa axiologikoa du, baita, ezinbestean, foru enplegu publikoaren deontologia profesionaleko marka ere; hortaz, ez du langile publikoei aplikatzekoa litekeen diziplina edukirik, salbu eta, *in fine*, Enplegatu Publikoaren Oinarrizko Estatutuaren 52. artikuluan jasotakoak.

2.4.- Langile publiko baten jokabide, portaera edo ez jardute batetik diziplina erantzukizunak edo bestelakoak sortuko balira, Administrazio unitateko arduradunak edo Etika Instituzionaleko Batzordekoak hori jakinaraziko dio eskumena duen organoari, horrek, hala badagokio, diziplina espedienteari hasiera ematea edo ez erabaki dezan.

2.5.- Kode hau nahitaez betebeharrekoa izango da foru enplegatu publiko guztientzat, testu honetan ezarritakoaren arabera.

2.6.- Enpresa eta entitate lizitatzailerei dagokienez, betebeharreko funtsezko obligazio edo baldintza gisa erantsiko da. Horientzat, Kodean aurreikusitako jokabide arauak ez betetzea obligazio zigorgarria da.

3.- Aplikazio eremua

Kode honek zehaztu egiten du zein diren Gipuzkoako Foru Aldundiaren eta kontratazio publikoko prozesuetan parte hartuko duten kargu publikoen eta funtzionarioen eskakizun etikoak eta kudeaketa onekoak, eta era berean horien profesionaltasuna (prestakuntza) sendotzeko eta eginkizunetan inpartzialtasuna bermatzeko beharra ezartzen du.

Enpresa eta entitate lizitatzaillei dagokienez, jarduera esparrua ezarri nahi du kontratazio prozeduraren zuzentasunaren berme gisa, eta nahitaez betebeharrekoa izango da Gipuzkoako Foru Aldundiak sustaturiko lizitazioetan lehiatuko direnentzat eta horien esleipendunentzat.

Zuzentasun Esparru honetan jasotako beharkizunek zeharkako izaera dute kontratazio prozeduraren fase guztietako edozein jarduerari aplikatzekoak direlako.

4.- Irizpide orokorrak

4.1.- Kontratazio publikoari buruzko zuzentasun instituzionaleko esparru honek sistema prebentibo bat zehaztea du helburu; sistema horrek zuzentasuna eta interes publikoen lehentasuna ziurtatzearen alde egingo du, kontratazio publikoko prozesuetan azal daitezkeen eta disfuntzioak, eraginkortasunik eza eta iruzurrak sor ditzaketen beste interes batzuen aurka.

4.2.- Oro har, kontuan hartuko da bai Foru Aldundiko kideen eta goi kargu publikoen eta langile asimilatuen eta haren sektore publikoko entitateen Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodean jasotakoa, eta bai Gipuzkoako Foru Enplegu Publikoaren Kode Etiko eta Kudeaketa Onekoan ezarritakoa ere.

4.3.- Foru kargu publikoek eta Foru Aldundiko langileek ez dute parte hartuko interes pertsonala izango duten inolako kontutan, ezta beren postu publikoarekin interes gatazka planteatzeko arriskua lekarketen inolako jarduera edo interes pribatutan ere.

Hala, ez dute parte hartuko betebeharr ekonomikoen kontratazioan, finantza eragiketetan, ondare betebeharrretan edo negozio juridikoetan parte hartzeak beren eginkizunen betebeharrekin interes gatazka eragin dezakeenean.

4.4.- Era berean, kargu publikoak eta langileak une orotan, dagozkien eginkizunetan ari direla, inpartzialak izango dira eta objektibotasunik handienaz jardun beharko dute azalduko dituzten iritzietan edo hartuko dituzten erabakietan, eta administrazio onaren printzipioaren arabera jokatzera beharturik izango dira eta adeitasunez eta errespetuz tratatuko dituzte lizitazioaren prozeduran interesaturiko enpresa eta entitate guztiak.

Inpartzialtasun printzipioa gauzatuko da, halako eran non irizpide independentea eta inolako interes partikularrekin loturarik gabe mantenduko den.

Objektibotasun printzipioa ahalik eta bildu litekeen informazio gehiena jasoz gauzatuko da, argitu beharreko gaiari buruz indarrean dagoen araudia aplikatuz.

II.- APLIKATU BEHARREKO BALIOAK, PRINTZPIOAK, JARDUERA ETA JARDUNBIDE ARAUAK

Kargu publikoek eta foru langileek, kontratazioaren alorrean dagozkien eginkizunetan ari direlarik, Kode honetan jasotako balio eta printzipioak errespetatu beharko dituzte beren jokabidea edo portaera betetzen dituzten erantzukizunen ardura izaeraren arabera. Hori guztia Gipuzkoako Foru Administrazioaren eta haren sektore publikoko entitateen Jokabide Kodean eta Gipuzkoako Foru Enplegu Publikoaren Kode Etiko eta Kudeaketa Onekoan ezarritakoaren osagarri gisa.

Foru Aldundiko langile guztiek, baita enpresa eta kontratu publikoetako entitate lizitatzailerik eta esleipendunetako langileek ere, ondoren agertzen diren balio etikoak eta printzipioak errespetatu behar dituzte.

1.- Balio etikoak

1.1- Ondoren azaltzen diren balioek foru langile publikoak gidatuko dituzte beren lanbide jarduera guztiak betetzerakoan, eta departamentu, entitate edo Administrazio unitateek erabakiak hartzeko prozesuetan integratu behar dituzte beren foru politiken garapenean eta hartuko diren kudeaketa prozeduretan edo sistemetan.

1.2.- Foru langile publikoek beren eginkizunak betetzerakoan eta bereziki kargu publikoekin, beste langile publikoekin eta herritarrekin izango dituzten harremanetan, balio horiek argudiatu ahal izango dituzte beren lanbide jardueraren arrazoi gisa, eta horien arabera tratatuak izan beharko dira.

1.3.- Kontratu publikoetan balio eta printzipio horiek betetzea, enpresa eta entitate lizitatzailen eta esleipendunen jardueraren zintzotasun, gardentasun eta zuzentasun bermea da.

1.4.- Gipuzkoako Foru Aldundiak Zuzentasun Esparruan (Gobernu Kontseiluaren Erabakia, 2016ko martxoaren 1ekoa) izaera orokorrean ezarritako balio etikoetara egokitu behar dute beren lanbide jokabidea kargu publikoek eta foru langile publikoek zein enpresa eta entitate lizitatzailerek ere.

2.- Printzipioak

2.1.- Kargu publikoek eta Foru Aldundiko langileek kontratazio publikoaren alorrean garatzen dituzten jardueren garapenean aplikatu beharreko printzipio gidariak hauek dira: eraginkortasuna gastu publikoan, tratu berdintasuna eta diskriminaziorik eza, elkar aitortzea eta, bereziki, gardentasun eta zuzentasun printzipioa.

a) Eraginkortasun printzipioa gastu publikoan. Aldez aurretik kontratazio premiaren neurri egokia zehaztea eskatzen da diru publikoaren erabilera okerra saihestearren eta kontratua benetako premia asetzeko egokia dela bermatzearren. Halako prozesu guztietan eskatzen diren kontratazio txostenak gidatuko ditu printzipio honek.

b) Tratu berdintasun eta diskriminaziorik eza printzipioa. Tratu berdintasun eta diskriminaziorik eza printzipioaren bidez, konparagarriak diren egoerek tratu desberdina ez izatea eta egoera desberdinak berdin ez tratatzea exijitzen da. Kontratazio publikoan parte hartzen duten enpresen artean lehia oso eta eraginkorra garatzea aldeztu nahi da. Eskaintzak azaltzerakoan lizitatzailen guztiek aukera berak izatea exijitu beharra dago, baita eskaintza horiek lehiakide guztientzat baldintza beren mendean egotea ere.

c) Elkarren aitortze printzipioa. Printzipio honen aplikazioaren bidez eskatu beharreko zehaztapen teknikoak beteko dituzten enpresa eta entitate guztien parte hartzea aitortu eta onartu beharra dago. Zehaztapen horiek benetako

premiari erantzun beharko diote, konkurrentziaren murrizketa artifizialik egin gabe.

d) Gardentasuna. Gardentasuna kontratazio publikoaren alorrean argitasuna edo anbiguotasunik eza izan daiteke. Publizitate egokia bermatu behar da, litezkeen lizitatzaille guztien onetan, halako eran non zerbitzuen merkaturia konkurrentziara zabaltzea eta esleipen prozeduren inpartzialtasuna kontrolatzea ahalbidetuko den. Bereziki, faboritismoa, inpartzialtasunik eza eta bidegabekeria arriskuak saihestu behar dira; eta aitzitik, lizitazio prozeduraren baldintza eta modalitateak era argi, zehatz eta ezin nahasizkoan azalduak izango dira lizitazio iragarkian edo baldintza agirian. Helburua hau da: alde batetik, behar bezala informaturik dauden eta nahiko arretatsuak diren lizitatzaille guztiek zertzelada horien norainokoa zehazki ulertzea eta modu berean interpretatzea eta, bestetik, erakunde esleitzailleak benetan egiaztatu ahal izatea lizitatzailleek aurkezturiko eskaintzek kontratuari aplikatu beharreko irizpideen arabekoak diren.

e) Zuzentasuna. Kontratazio prozeduran parte hartuko duten botere esleitzailleko kideek edo haren izenean arituko den kontratazio zerbitzu hornitzaileko kideek edo prozedura horren emaitzan eragina izan dezaketenek, beren interes finantzario, ekonomiko edo pertsonala direla eta, kontratazio prozeduraren testuinguruan inpartzialtasuna eta independentzia zuzen edo zeharka konprometiturik daudela uste izateko bidea eman lezakeen edozein egoera prebenitzeko neurri egokiak hartu nahi dira zuzentasun printzipioaren bidez.

Zerbitzu publikoari, administrazio onari eta foru erakundeak sendotzeari dagokienez, funtsezko balioa da zuzentasuna. Izan ere, kargu publiko bakoitzak eta, hala badagokio, langile publiko bakoitzak kontratazio publikoaren esparruan bere lanbidean era zuzenean jardutean, herritarren Foru Administrazioarekiko konfiantza sendotzen da, baita zuzendaritza edo arduradun mailei eta erakundeari berari dagokienez ere. Hala beraz, kargudunaren edo foru langile publikoaren portaera etiko aka% sgabeak, kontratazio publikoaren alorrean dagozkion edozein eginkizunetan diharduela bere konpromisoak eta betebeharrak zorrozki betetz, duintasuna ematen dio zuzendaritza edo lanbide lanari, goi Administrazioaren irudiari, baita foru lan publikoari ere, eta Gipuzkoako erakundeekiko konfiantza eragiten du jendearengan.

Kontratu publikoetan enpresa eta entitate lizitatzailleei eta kontratuen esleipendunei dagokienez, zuzentasuna bermatu nahi da Administrazioarekiko kontratazioan, baliabide publikoak entitate kontratatzailearen benetako

premien arabera erabiliz eta interes publikoaren bermea ziurtatuz, baliabide publikoen eraginkortasuna ziurtatuz, kontratatzailearen benetako beharretara eta interes publikora egokitzen diren heinean, eta kontratuetak adjudikazioan objektibotasuna eta inpartzialtasuna bermatuz.

Arau eta printzipio moral edo etikoekin bat datozen jokabide eta jardueri dagokie zuzentasuna, pertsonak zein erakundeek bereganatu dituztenak eta ustelkeriaren aurkako hesi baten gisa aritzen direnak.

3.- Informatzeko betebeharra

Kontratazio publikoarekin zerikusia duten Foru Aldundiko langileek Foru Aldundiaz kanpoko jarduera ekonomikoez edo lanekoez informatu behar dute beren eginkizunetan ari direla interes gatazka ekarri badezakete.

Kargu publikoei dagokien betebeharrak hau bidezko jardueren aitopenean eta, hala badagokio, ondasunen aitopenean islatuko da.

4.- Prestakuntza

Kontratazio publikoarekin zerikusia duten Foru Aldundiko langileek kontratazio publikoaren alorreko arauetan eta jurisprudenzian gertaturiko berritasunak ezagutu behar dituzte, arituko diren kontratazioetan jarduketa arduratsua eta profesionala bermatzearren.

Hori dela eta, aurreikusten den barne prozedura jarraituz, entitate espezializatuek antolaturiko prestakuntza jardueretara joan ahal izango dira eta, bereziki, Foru Aldundiak bere formakuntza edo jarduera programetan barneratuko dituenetara.

Orobat, berariazko prestakuntza ekintzak gauzatu ahal izango dira kontratazio publikoaren alorrean eginkizunak edo jarduketak gauzatu dituzten foru kargu publikoentzat.

5.- Foru kargu publikoek eta Foru Aldundiko langileen parte hartzea kontratazio prozesuetan

5.1.- Administrazio publikoen administrazio prozedura erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen arabera, edonolako interes pertsonala izango duten Foru

kargu publikoek eta Foru Aldundiko langileek kontratazio prozesu batean ezin parte hartuko dute kontratuaren diseinuan, ezta kontratazio mahaian egon edo inolako baloraziorik egin ere.

Muga horiek berak exijituko zaizkie kanpoko adituei, halakoak kontratazio mahai batean egongo diren kasuetan.

5.2.- Kontratazio mahaiaren osaera eta horietako kideen identifikazio zehatza argitara emango da baldintza agiriarekin batera edo lizitazioaren iragarkian kontratatzailearen profilean, non kontratazio mahaian duten kargua azalduko den, baita Foru Aldundian duten kargua ere.

Edozein arrazoi dela bide, hasieran identifikazio hori ezinezkoa gertatuz gero, eskaintzak ireki baino lehen argitaratu beharko da kontratatzailearen profilean.

6.- Konfidentzialtasuna

Foru kargu publikoek eta Foru Aldundiko langileek konfidentzialtasuna gorde beharko dute kontratazio espedienteetako datuei dagokienez eta beharrezko diskrezioa mantenduko dute beren karguagatik ezagutuko dituzten kontuez, bereziki prozesuen barne burubideez edo orientazioez, lorturiko informazioaz ezin baliatuko direla ez beren onerako ez besteren mesedetan, edo interes publikoaren kaltetan.

7.- Opariei uko egitea

Uko egingo zaio baldintza onuragarrietan enpresa edo entitate batek egiten duen edozein opari, mesede edo zerbitzuri, halakoak ohitura sozialetatik eta adeitasunezkoetatik haragokoak direnean.

Debekaturik dago helbide pertsonala ematea, etxean edozein opari mota jasotzeko.

8.- Eragina lehentasunezko ordainketan

Kontratu publikoei dagokien ordainketa erregimena legez ezarritako lehentasunezko hurrenkeraren arabera izango da, eta kargu publikoek edo langileek ezin arinduko dituzte, enpresa edo entitateen mesederako izango den pribilegio bat ekarriko dutenean, edo kargu publikoen titularren edo horien

familia edo gizarte inguru hurbilekoen mesederako izango denean edo hirugarrenen interesei galera ekarriko dienean.

9. Kontratu eskakizunaren betekizuna eta irregulartasunak hautematea

Kontratua behar bezala gauzatzen delako zaintzea beren ardurapean izango duten langileek, kontratuetan hautemango edonolako irregulartasun, kalitate falta eta abarren berri eman beharko du.

10. Kontratuaren ordainketa eta likidazioa

Kontratuaren ordainketak eta likidazioa egiaztatzeko erantzukizuna izango duten langileek behar bezalako prestasunez jardun beharko dute, eta benetan gauzaturiko kalitateak eta kantitateak islatuko dituzte.

III. ZUZENTASUN INSTITUZIONALEKO ESPARRUA ALDERDI EXOGENOARI DAGOKIONEZ

A) Alderdi orokorrak eta kontratuaren diseinua

1. Nahitaezkotasuna

1.1.- Kode hau betetzeko konpromisoa sinatzea nahitaezko baldintza izango da Gipuzkoako Foru Aldundiak eragindako edozein kontrataziotan lehiatu ahal izateko.

Betebeharrak bai kontratuei buruz indarrean dagoen araudia hartuko du, bai eta Kode honetan jasotako konpromisoak ere, eta kodea betetzeko ahalegin guztiak egingo dira.

1.2.- Enpresa edo entitate lizitatzailerik, beren aldetik, Kodea betetzeko konpromisoa hartzen dute, baita, kontratazio prozesuaz den bezainbatean,

beste enpresek gauzaturiko edozein jarduera irregular edo ez betetzeren berri izango dutenean, horiek dagokien agintariei salatze konpromisoa hartu ere.

Zuzentasun Esparru honetan jasotako konpromisoek gauzatze baldintza bereziko izaera dute, hartarako aurreikusitako legezko ondorioekin.

2. Ondorioak

Lizitazio prozeduraren edozein fasetan edo kontratua gauzatzekoan edozein eratako ustelkeria edo lehiaren aurkako jardunbideak aurkituz gero, horren eragilea den entitatearekiko aurkakotasun prozesuari ekin aurretik, uko egingo zaio eskaintzari –lizitazio fasean– edo erruzko ebazpenari ekingo zaio, kontratua gauzatzeko fasean.

3. Interes gatazkarik eza

Eskaera edo eskaintza aurkezteko unean, enpresa edo entitate lizitatuak deklaratu beharko du ez duela inolako interes gatazkarik eta ez duela antzeko erlaziorik bestelako lizitatuarekin edo proiektuan interesaturiko beste alderdi batzuekin. Kontratua gauzatzeko aldian egoera hori gertatuz gero, titularrak botere esleituari jakinarazi beharko dio.

4. Lehiatzeko eskubidearen araberako portaera

4.1.- Enpresa edo entitate lizitatuak prozesuan parte hartze lehiakorra izango dutelako konpromisoa hartzen dute, baita horren kontrako edozein jardunbideri uko egitekoa ere.

4.2.- Une orotan inpartzialtasunez eta fede onez jardun beharko dute beren lanbidearen Kode deontologikoaren arabera.

Bereziki, lizitazio baten emaitza faltsutu edo manipulatu nahiz, beste enpresa edo eragile ekonomikoekin akordiorik ez egiteko konpromisoa hartzen dute. Horrek, gehiegi zehaztu gabe, ondokoak barne hartzen ditu: geroko kontratuaren prezioa alde aurretik finkatzea helburu izango duen edozein akordio edo beste edozein baldintza komertzial edo merkaturia banatzeko akordioak, kontratutik onura handiagoak lortzea helburu dutenak.

4.3.- Era berean, nahita okerrak izango diren edo indarrean dagoen kontratazio publikoaren inguruko legeria errespetatzen ez duen prezio edo merkatuko zehaztapenetan desberdintasun garrantzitsuak izango dituzten eskaintzak aurkeztea saihestuko da.

4.4.- Enpresa edo entitate lizitatzailerik batek eskaintza-eskaeren azterketa, argitze, ebaluazio eta konparazio prozedura osoan zehar Kontratazio Mahaiaren gainean presioa egiteko, bultzatzeko, informazio konfidentziala lortzeko edo eragina izateko gauzaturiko ahalegin guztiek bere proposamena edo eskaintza baztertzea izango dute ondorio.

B) Kontratua prestatzea eta diseinatzea

5.- Kontratuak prestatzea eta diseinatzea

5.1.- Indarrean dagoen araudiaren arabera formalizaturik dauden alde aurreko merkatuari buruzko kontsultetan parte hartuko dutenean, baita premiak, helburua eta baldintzak, preskripzioak, prezioak, plangintza zehazterakoan edo lizitazioaren prozedura aukeraketan ere, ez dute lehia murrizteko asmorik izango, eta lehiaren existentzia zein lizitatzailerik zehatz batentzako abantailarik ez egotea ziurtatu beharko da.

5.2.- Kontratuaren helburua lortzeko premiarik izango ez duten eta lehiaren murrizketa zuzena eragingo duten zehaztapen teknikoak edo eskakizunak eranstearen aldeko jarduerak saihestuko dituzte, eta soil-soilik informazio garrantzitsua eta objektiboa emango diote Foru Administrazioari etorkizuneko kontratuaren diseinuan laguntzeko.

5.3.- Gainbalorazio ekonomikoak edo gutxiegiak eskaintzea saihestuko dute.

5.4.- Lizitazioetan lehia murriztera zuzenduriko preskripzioak edo eskakizunak daudela nabaritutuz gero, berehala jakinaraziko diote kontratazio organoari.

6. Informaziora eta kudeatzaileengana iristea lizitazio prozeduran zehar

6.1.- Kontratista eta haren langileak sekretu profesionalaren mende egongo dira kontratuaren iraunaldi osoan eta hura amaitu ondoren ere.

6.2.- Lizitazio batean interesaturiko enpresa edo profesionalak ezin dira harremanetan jarri kargu publikoekin, ezta lizitazioaren arduraduna den botere esleitzzailearen langileekin ere lizitazioaren denboran, salbu eta baldintza agiriei eta gainerako dokumentazio osagarriari buruzko informazio gehigarria lortzeko, kontratazio publikoari buruzko legeriak ezartzen dituen baldintzetan.

7. Gastu bereziak

7.1.- Ondoko hauek merkataritza gastu berezizat hartzen dira: kontratu nagusian aipatzen ez diren komisioak edo kontratu nagusi horrekin zerikusia duen kontratu baliodun batetik ez datozenak, legezko eta benetako zerbitzu bat ordaintzen ez dutenak, zerga paradisu batean ordainduriko komisioak eta garbi identifikaturik ez dagoen onuradun bati edo, itxura guztien arabera, alegiazkoa den enpresa edo entitate bati ordaindurikoak.

7.2.- Eroskeria pizgarri bat eskaintzea, agintzea, onartzea edo exijitzea da kontratuaren esleipenarekin zerikusia duten ekintzak gauzatzeko edo ez gauzatzeko edota botere esleitzzailearekin jadanik izenpeturiko kontratua gauzatzeari dagozkionak. Pizgarri horiek opariak, maileguak, komisioak, ordainsariak edo bestelako abantailak (zergak, zerbitzuak, emaitzak, etab.) izan daitezke.

Horren barnean, agintari edo langile publikoekin buruturiko edozein eroskeria mota ez ezik, edozein eragile ekonomikorekin egindakoa ere sartzen da.

7.3.- Inoiz ez da dirurik eskainiko, eskatuko edo onartuko kontratua lortzeko, kontratuaren bizi zikloaren edozein fasetan.

7.4.- Enpresa edo entitate lizitatzzaileak atal honetan ezarritakoa gauzatzeko egingo duen edozein ahaleginek lizitatzzaile horren proposamen edo eskaintza baztertzea ekarriko du.

C) Kontratua gauzatzea

8. Kontratua egokiro gauzatzea eta hitzarturiko prezioaren ordainketa

8.1.-Kontratastak hitzarturikoaren arabera gauzatuko du kontratua, eta xede, kalitate, prezio edo bestelako elementuekin loturiko edozein abusu saihestuko du.

8.2.- Inoiz ez da inolako diru kopururik emango edo ordainketarik egingo “arintzearren”, ohiko edo beharrezko ekintza bat ziurtatzeko edo azeleratzeko, delako ordainketa egiten duenak jadanik hartarako eskubidea duenez.

8.3.- Ildo horretako erreklamazioen baten berri izango lukeen enpresa edo entitateak botere esleitzaileri jakinaraziko dio.

9. Azpikontratazioa

9.1.- Aplikatzekoak diren legezko aurreikuspenak alde batera utzi gabe, kontratastak kontratua gauzatzen hastean bere azpikontratistei buruzko informazio zehatza jakinarazi beharko du aldi berean (azpikontratatzeko parte, identitatea, harremanetarako datuak, azpikontratistaren legezko ordezkaria edo ordezkariak, azpikontratisten gaitasunaren justifikazio egokia eta kontratatzeko debekua ez duelako akreditazioa).

9.2.- Kontratazio organoaren eskariz, azpikontratistarekin izenpeturiko kontratuaren kopia eta ordainketaren justifikazioa ekarri beharko ditu, gauzaturiko prestazioen identifikazio zehatzarekin.

9.3.- Inoiz ez da azpikontratazioaz baliatu ahal izango kolusio edo lehiaren aurkako praktikak gauzatzeko.

9.4.- Azpikontrataturiko enpresa Kode honen edukiaz informatua izango da, baita horren nahitaez betebeharreko izaeraz ere.

10.- Kontratuaren aldaketa irregularra

Kontratua legez aurreikusiriko kasuetan soilik aldatu ahal izango da. Egin ez diren lanen fakturazioan irregulartasunak aurkituz gero edo, kontratuaren aldaketa hitzartu gabe, kontratatuetatik desberdinak badira, dagozkien zigorrak ezarriko dira, kontratuaren arduradunak diren langile publikoei ezartzekoak diren betebeharrak ekonomikoak alde batera utzi gabe.

D) Kontrola eta zigorra

11.- Barne kontrola

11.1.- Oro har, Foru Administrazioaren departamentuetako Idazkaritza Teknikoek bere kontrolatuko dute azalduko konpromiso horiek betetzen ote diren.

11.2.- Enpresa edo entitate esleipendunek eta botere esleitzaileak onartu egiten dute zuzen edo zeharka kontratuarekin zerikusia duen eta eska lezaketen edozein informazio eta dokumentaziotara iristea eta horiek eskura jartzea, konfidentziala kalifikatzen dena salbu. Hori entregatzeari uko egitea falta oso larritzat hartuko da eta are kontratua deuseztatzea ekar lezake.

12. Kontratuaren kudeaketari buruzko informazioa

12.1.- Kontratatistak, botere esleitzailearen eskariz, kontratua gauzatzeko baldintzak egiaztatzen dituzten dokumentu guztiak aurkezteko konpromisoa hartuko du.

12.2.- Enpresa edo entitate lizitatzzaileek kontrol guztiak, dokumentalak edo *in situ* egitekoak, onartzen dituzte, ohiz kanpoko merkataritza gastuak (gastu bereziak) edo bestelako praktikak, lehiaren aurkakoak edo ustelkeria, izan direlako susmoa berretsiko duten frogak biltzeko beharrezkotzat joko direnean.

Bereziki era horretara jardungo da arrisku edo iruzur jarduketak izan daitezkeelako susmoak daudenean, ofizioz edo informazioen bat dagoenean.

12.3.- Edozein iturritatik lorturiko informazioak onartuko dira, baldin eta Foru Administrazioaren kontratu publiko batean konpromiso horiek hautsi direla agerian jartzea asmoa badago.

Salaketa anonimoak onartuko dira, eta horiek Etika Instituzionaleko Batzordearekin harremanetan jartzeko ezarritako kanalen bidez hartuko dira.

Salaketak anonimoak ez balira, horien egileari erantzun beharko zaio, jarduketan sekretua alde batera utzi gabe. Bereziki, jakinarazi behar zaio ikerketa espediente bat ireki den edo ez, baita, hala badagokio, azkenean jarri diren zigorren berri eman ere.

13. Zigorra

13.1.- Kode honetan jasotako edozein konpromiso ez betetzeak, dela zigor larri bat ezartzea ekarriko du, larritasunaren arabera kontratuaren % 10eraino irits daitekeena, BEZik gabe, dela kontratua deuseztatzea, larritasunak hala eskatzen duenean eta tartean doloa, errua edo zabarkeria izango balitz. Hori kontratazio debekua deklaratzeko espedientearen tramitazio bereziaren posibilitatea alde batera utzi gabe.

13.2.- Zigor horiek kontratuzkoak dira eta, horrenbestez, ez dituzte baztertzen edo ordeztzen, inola ere, lege ezarritako zigor penalak, zibilak, diziplinarioak edo administratiboak.

IV. BERME SISTEMA

1.- Kargu publikoek eta foru langile publikoek planteatzen dituzten etika kontuak, arazoak edo dilemak tramitatzeko prozedurak, kanalak edo bideak ezarriko ditu Foru Administrazioak, baita, hala badagokio, herritarrek, langile publikoek berek edo enpresek kode honetan jasotako balio, printzipio edo arauetako batzuk ez betetzeari buruz planteatzen dituzten kexak tramitatzeko ere.

2.- Gehienbat, prozedura, kanal edo bide horiek bitarteko elektronikoak erabiliz bideratuko dira.

3.- Etika kontuak, kontsultak, dilemak edo arazoak Gipuzkoako Foru Aldundiko Etika Batzorde Institutuzionalaren aurrean planteatuko dira. Horiek ebazteko, kontratazio publikoaren alorrekoak badira, Etika Batzorde Institutuzionalak txostena eska diezaieke alor horretan espezialista izango diren barne zein kanpoko aholkulariei.

4.- Egoki iritziz gero, tratatu beharreko objektuaren minberatasuna kontuan izanik, etika kontuak, kontsultak, dilemak edo arazoak izaera konfidentzialekotzat har daitezke.

5.- Kode honetan jasotako balio, printzipio eta arauak ez betetzearekin edo betetze desegokiarekin zerikusia izanik, planteatuko diren kexak, ezinbestean, idatziz tramitatuko dira Etika Batzorde Institutuzionalaren aurrean, eta horrek bide beretik erantzungo du behar bezala arrazoituz. Hartarako, jadanik badauden bitartekoak erabiliko dira Etika Batzorde Institutuzionalarekin harremanetan jartzeko. Izenik gabeko kexa balitz, Batzordeak bidezkoak izango diren neurriak hartuko ditu tramitazioari ekiteko edo hura artxibatzeko.

6.- Ahoz egindako edozein kontsultaren edukia idatziz jasota geratuko da espresuki, bere kasuan eskaturiko konfidentziasuna gordetzea alde batera utzi gabe.

7.- Kexak ondorio penalak edo zigortzaileak izan ditzakeenean, Etika Batzorde Institutuzionalak kexa azaldu duenaren anonimotua bermatuko du eta, indarrean dagoen legeriaren arabera, beharrezko neurriak hartuko ditu kexa aurkeztu duen pertsona babesteko.

8.- Kontuak, kontsultak, arazoak edo dilemak, baita kexak ere, planteatzearen ondorioz, Etika Batzorde Institutuzionalak eman dituen gomendio, proposamen edo txosten guztiak zabalduko ditu, baina izenik eman gabe betiere, haietan azalduko datu pertsonalak aldeztu aurretik bereizirik.

V.- KODEAREN GARAPENA EBALUATZEKO ETA JARRAIPENA EGITEKO SISTEMA

1.- Etika Batzorde Institutuzionalak gauzatuko ditu Kodearen garapenaren ebaluazioa eta jarraipena, bertan ezarritako edukiak aldatzeko proposamenak eta prestakuntza programa edo ekintzetarako proposamenak dakartzan guztiari dagokionez, baita Kode horren aplikazioaren urteko emaitzak ebaluatzeaz den bezainbatean ere.

BALDINTZA ADMINISTRATIBO PARTIKULARREN AGIRIAN EDO AGIRI EREDUAN ERANTSI BEHARREKO KLAUSULAK

X.- Gipuzkoako Foru Aldundiak beharrezkotzat jotzen du kontratazio publikoaren alorreko jardueretan nagusi izan behar duten balio etikoak eta jokabide arauak sartzea, baita kudeaketa oneko printzipioak eta jokabide profesionaleko arauak ere.

Hori guztia, Europar Parlamentuaren eta Batzordearen 2014/24/EB Zuzentarauak, otsailaren 26koak, kontratazio publikoari buruzkoak, 16. kontuan hartuzkoan aurreikusitakoaren arabera, zeinak botere publikoak ahalegin guztiak egitera behartzen baititu kontratazio publikoko prozedurak interes gatazken eraginpean gerta ez daitezen. Eta bereziki azpimarratzen duenez, “interes gatazkek hauteman, ekidin eta konpontzea helburu duten prozedurak erabiltzea ekar dezake”.

Horrenbestez, prozedura horren zuzentasunaren berme gisa, x Eranskin moduan Kontratazio publikoari aplikatu beharreko Jokabide Kodea eta Zuzentasun Esparrua sartu da.

Kode hau, funtsezko eginbidea denez, nahitaez betebeharrekoa da Gipuzkoako Foru Aldundiak sustaturiko lizitazioetan lehiatuko diren enpresa eta entitateentzat eta horien esleipendunentzat. Ez betetzeak bide emango dio kontratazio organoari Kodearen aurkako jarduera burutu duen enpresa edo entitatea baztertzeko edo, hala badagokio, erruzko ez betetzeagatik kontratua deuseztatzeko, erregelamenduz ezarritako ondorioak dituela.

Kontratua deuseztatzea bidezkoa ez bada, zigor bat jarriko da, Jokabide Kodea ez betetze bakoitza urraketa larritzat hartuko da eta dagokion zigorra ekarriko du, kontratuaren aurrekontuaren % 10erainokoa izan daitekeena.

Zigorak jartzeko prozedurak kontraesan eta zigorraren mailakatze printzipioak hartuko ditu kontuan, proportzionaltasuna eta loturiko gorabeherak aintzat harturik.